

27.4.2021

VN/20585/2020

Ohje kotiäänestyksen vaalitoimitsijalle

Yleistä

- Jos paikalliset terveystoimikunnat antavat tiukempia ohjeita, niitä noudatetaan tämän ohjeen asemesta.
- Kunnan keskusvaalilautakunta järjestää yhteistyössä kunnan terveydenhoitoviranomaisten kanssa kotiäänestyksen vaalitoimitsijoille perehdytyksen suojavaarusteiden turvalliseen pukemiseen ja riisumiseen.
- Tarkista ajantasaiset THL:n ja Työterveyslaitoksen ohjeistukset: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19/koronavirustartuntojen-torjunta-kotiin-annettavissa-palveluissa> ja <https://hyvaytyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-kotihoidon-tyontekijat>
- Jos saat koronavirustautiin sopivia oireita, jää matalalla kynnyksellä kotiin ja ilmoita tilanteesta vastaavalle vaalitoimitsijalle tai keskusvaalilautakuntaan. Koronaviruksesta sairastuneiden oireita ovat olleet kuume, yskä, kurkkukipu, hengenahdistus, lihaskivut, väsymys, nuha, pahoinvointi ja ripuli. Taudin yhteydessä on kuvattu myös maku- ja hajuaistin häiriöitä. Katso lisätietoja www.omaolo.fi
- Kotiäänestyksen vaalitoimitsijat voivat käydä koronatestissä ennen aloittamistaan tehtävässä, tosin negatiivinen testitulokset tai mahdollinen rokotteen saaminen ei poista tarvetta suojaustoimille.

Kotiäänestyksen valmistelu

- Varaa riittävästi aikaa turvallisen kotiäänestyksen toteuttamiseen.
- Ota mukaasi vain mahdollisimman vähän äänestysmateriaalia.
- Mieti etukäteen, missä saat suojarusteet puettua ja riisuttua turvallisesti: äänestäjän oven ulkopuolella vai eteisessä vai jossain muualla. Varaa mukaan tarvittaessa pussi tai laukku omille ulkovaatteillesi. Vältä matkapuhelimen ja muiden laitteiden käyttöä äänestäjän luona.
- Vaalitoimitsijoiden tulee käyttää maskia ja visiiriä. Lisäksi tarvittaessa voi käyttää kertakäyttöisiä suojakäsineitä ja suojatakkaa tai -esiliinaa mikäli äänestäjää joudutaan avustamaan lähikontaktissa eikä ole varmuutta siitä, ettei äänestäjä ole altistunut koronavirus-tartunnalle.
- Saat keskusvaalilautakunnalta tiedon siitä, onko kotiäänestäjä karanteenissa tai eristyksessä. Jos kotiäänestäjä on karanteenissa tai eristyksessä, ota äänestys mahdollisuuksien mukaan vastaan kodin pihalla. Kiinnitä erityistä huomiota huolelliseen suojarusteiden pukemiseen ja riisumiseen sekä turvavälien ylläpitämiseen.
- Karanteenissa tai eristyksessä olevan henkilön äänestys pihalla on mahdollista siinä tapauksessa, että henkilön siirtyminen pihalle ja takaisin voi tapahtua ilman kontakteja muihin ihmisiin (yli 2 metrin etäisyys ulkotilassa, ei sisätilassa samaan aikaan muiden henkilöiden kanssa), hän ei oireile näkyvästi ja suojautuu asianmukaisesti kasvomaskilla. Pihalla täytyy olla mahdollisuus suorittaa äänestys ilman kontakteja muihin ihmisiin ja kontakti vaalitoimitsijan kanssa tapahtuu hallitusti ja turvallisesti.
- Niiden vaalitoimitsijoiden, jotka ottavat vastaan äänestyksiä karanteenissa tai eristyksessä olevilta, on oltava vähintään kerran rokotettuja koronavirusta vastaan. Rokote on annettava viimeistään kolme viikkoa ennen karanteenissa tai eristyksessä olevien äänestyksen hoitamista.
- Puhdista kädet käsihuuhteella ennen suojarusteiden pukemista sekä riisumisen yhteydessä. Maski ja visiiri puetaan oven ulkopuolella, muut suojaimeksi voi tarvittaessa pukea sisällä.
- Pakkaa mukaan jokaista suunnittelemaasi kotiäänestystä varten,

- kertakäyttöiset suojakäsineet, kertakäyttöinen kirurginen suu-nenäsuojain, silmien-suojain tai kasvovisiiri, kertakäyttöinen pitkähihainen suojatakki tai esiliina. Jos käytät IIR-merkittyä suu-nenäsuojusta, johon on yhdistetty kasvovisiiri, erillistä silmiensuojainta ei tarvita.
- oma käsihuhdepullo omien käsien puhdistamista varten.
- suihkutettavaa desinfiointiainetta tai desinfioivia puhdistusliinoja työvälineiden puhdistamista varten.
- Puhdista kynät ja muut usean äänestäjän käyttämät tarvikkeet saippuavesiliuoksella tai alkoholipitoisella puhdistusaineella jokaisen kodin välillä.
- Desinfioi käytetyt työvälineet ennen kuin poistut äänestäjän luota tai heti asiakkaan asunnon ulkopuolella. Jos et voi desinfioida työvälineitä, sulje käytetyt varusteet omaan suljettavaan pussiin poiskuljetusta ja myöhempää desinfiointia varten.

Äänestystapahtuma

- Pidä turvaväliä äänestäjään ja muihin paikalla oleviin henkilöihin mahdollisuuksien mukaan yli 2 metriä. Mahdollisuuksien mukaan äänestyksen voi ottaa vastaan myös kodin pihalla.
- Jos kotiäänestystilanne ei ole riittävän hyvin ennakoitavissa ja hallittavissa, jotta terveys- ja turvallisuus voitaisiin varmistaa, kotiäänestystä ei yksittäisessä tilanteessa voida toteuttaa.
- Ohjeista myös äänestäjää pitämään 2 metrin turvaväliä muihin paikallaolijoihin.
- Pidä mukana käsihuhdetta ja desinfioi kätesi aina ennen äänestystoimituksen alkua ja sen jälkeen.
- Ennen äänestystoimituksen alkua muistuta äänestäjää käsienpesusta tai käsihuhdetuksen käytöstä.
- Jos äänestäjällä ei ole maskia, hänelle voi tarjota maskia tai visiiriä käytettäväksi. Jos äänestäjä kieltäytyy maskin käyttämisestä, se ei kuitenkaan normaalitilanteessa ole este äänestyksen toteuttamiselle.

- Jos vaalitoimitsijalla on epäily maskia käyttävän kotiäänestäjän henkilöllisyydestä, vaalitoimitsija voi tarvittaessa pyytää äänestäjää poistamaan maskin henkilöllisyyden tarkastamisen ajaksi. Vaalilain mukaan äänestäjä on velvollinen esittämään vaalitoimitsijalle selvityksen henkilöllisyydestään. Eristyksessä tai karanteenissa oleva ei kuitenkaan voi poistaa maskia toisen henkilön läsnä ollessa, ellei heidän välillään ole pisarasuojaa kuten esimerkiksi ikkunaa.
- Karanteenissa ja eristyksessä olevan kotiäänestyksen terveysturvallisuutta voi parantaa esimerkiksi näin:
 - o Soita äänestäjälle ja pyydä häntä tulemaan kodin pihalle, jos se on mahdollista tartuntavaaraa aiheuttamatta. Vaihtoehtoisesti mene äänestäjän ovelle suojavausteissa, soita ovikelloa ja astu muutama askel taaksepäin, jotta pystyt säilyttämään turvavälin oven aukaisevaan äänestäjään.
 - o Jos toinen vaalitoimitsija on mukana ja toimii läsnäolevana henkilönä, hän voi mahdollisuuksien mukaan jäädä ulos tai eteiseen, jotta voi pitää vieläkin suurempaa etäisyyttä äänestäjään kuin kotiäänestyksen vastaanottava vaalitoimitsija. Tämän tulee kuitenkin tapahtua niin, että näköyhteys äänestyksen vastaanottavaan vaalitoimitsijaan säilyy.
 - o Jos olette sisätiloissa, pyydä äänestäjää avaamaan ikkunat ennen äänestystoimistusta tartuntariskin vähentämiseksi.
 - o Sovi äänestäjän kanssa, mitä pöytää tai tasoa käytetään asiakirjojen ojentamiseen ja vastaanottamiseen niin, että vähintään kahden metrin turvaväli voidaan pitää. Pyydä äänestäjää laskemaan tasolle henkilöllisyystodistus ja perääntymään sitten kahden metrin päähän, jotta voit mennä tason ääreen ja tarkistaa henkilöllisyyden turvavälin säilyttäen. Samoin toimitaan äänestyslipun ojentamisessa ja lähetekirjeen täyttämässä.
 - o Jos se on äänestäjälle mahdollista, hän voi katsoa ehdokkaan numeron osoitteesta tulospalvelu.vaalit.fi. Vaihtoehtoisesti hänelle voi antaa ehdokaslistojen yhdistelmän. Ehdokaslistojen yhdistelmä tulisi kuitenkin puhdistaa äänestysten välillä.

- Jos karanteenissa tai eristyksessä oleva äänestäjä aivastelee tai yskii voimakkaasti tai ei suostu käyttämään maskia tai visiiriä, äänestyksen vastaanottaminen voi sisältää tartuntariskin ja vaalitoimitsijan on kyseisessä tapauksessa harkittava, voidaanko äänestystä ottaa vastaan.
- Jos äänestäjä on eristyksessä, häntä ei tule avustaa äänestystilanteessa lähikontaktissa.
- Käynnin jälkeen laita käytetyt kertakäyttöiset suojarusteet tiiviiseen jätepussiin ja vie pussi suljettuna sekajäteastiaan. Jos silmiensuojain ei ole kertakäyttöinen, desinfioi se erillisen ohjeen mukaan tai laita se omaan pussiinsa ja toimita pestäväksi.